క్షణికం!

శ్రీమతి యు. ప్రభంజనరాణి

——(౦)——

భారతికి యిది ప్రథమానుభవం. ఇంతకుముందెప్పుడూ ఇలా భర్తమీద అలిగి పుట్టింటికి రాలేదు. అనేకమార్లు అలిగిందిగాని ఇంతగా పట్టించుకొని ఉక్రోషం చూపడంమట్టుకు యిదే మొదటి సారి అని చెప్పాలి. ప్రసాద్‌ను విడిచి వచ్చేసింది – రాక అతనితో కాపురం ఎలా చేస్తుంది? తనలాంటి అభిమానం గల ఆడది ఎవతెగూడా ఆయన దగ్గర కాపురం చెయ్యలేదు–ఆయన చెయ్యించుకోనూలేడు. ఆడదంటే అంత చులకనా? గోడుమీద ఎగిరే దుమ్ముకన్న హేయమా మరీ? .. అప్పటికీ పల్లెత్తుమాటైనా అనకుండా అతనుచేసే తప్పులకు సరిపెట్టుకొంటూ, ఓర్పుతో నేర్పుతో సంసారం చేసుకుపోతున్నా ఎందుకొస్తుందా మూర్ఖత్వం - ఆ తృణీకారం – ఆ కోపము?

ఆడదంటే అంత అలుసైపోయిందేం ప్రపంచానికి? ముఖ్యంగా ఈ మగాళ్లకు స్త్రీలంటే ఆటవస్తువులకన్నా ఎక్కువ విలువ చెయ్యని వస్తువుల్లోజమ. స్త్రీ వహించే దీక్షా, ఆమె సేవా, ఆమె భరించే కష్టాలు, ఆమె సహనం, ఆమె త్యాగమూ ... ఎవరిక్కావాలి. ఈ మగాళ్లకు తమ స్వార్థంతప్ప మరేమీపట్టదు. అవసరమొచ్చినపుడు అనేక విధాల వగలుచూపి మురిపించి పన్లు చక్కబెట్టుకొంటారు. పనులు తీరాక ధర్మపత్నిని దాసీదానిలా ఇంటికి కావలికాయమంటారు. స్త్రీలు బానిసలా వీళ్లకు? కొవ్వలిలేక జంపన భాషలోచెప్తే పిల్లల్నిగనే యంత్రాలా స్త్రీలు? మగవాళ్లకు అధికారం ఎవరిచ్చారు? సృష్టిలో ఈ విభేదం ఎందుకుండాలి?

భారతి కోపం కట్టలు తెంచుకొంది. తన ప్రాణేశ్వరుడిమీద పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. తనకు తెలియకుండా పళ్ళు పటపటా కొరికింది. తననుకూడా దేవుడే సృష్టించాడు. తనుకూడా ఉప్పుకారం తింటుంది అందరిమల్లె. తనకూ తన సొంత కోర్కెలు భావాలూ లేకపోలేదు. తనకూ పౌరుషం వస్తుంది, కోపం వస్తుంది. ఎవరికిరాదుమరి? ఆయన తనమెళ్ళో తాళి గట్టినంత మాత్రాన తన ఆశయాల్ని కోర్కెల్ని భగ్నంచేసుకొని తన వ్యక్తిత్వానికి తిలాంజలి వొదలాలని ఎక్కడుంది?

నిజమే-తను ఒకటి కోరింది. అందులో తప్పేముంది? ఆ మాత్రం తనకు స్వతంత్రంలేదూ? భర్త యిచ్చే ఆజ్ఞలు శిరసావహించి తలతో పన్లుచేసే భార్యకు, భర్తవల్ల కొన్ని పొందాలని ఆశించదూ? తను మాత్రం ఏం ప్రతిఫలం కోరింది గనుక?

అలనాడు సత్యాదేవి అడిగినట్టు దేవలోకంలో పారిజాత పుష్పం తెచ్చివ్వమన లేదే! సీతకోరినట్టు బంగారు లేడినీ పట్టుకొచ్చి వాకిటనిలపమన్లేదే - పోనీ సిల్కు చీరలా, నెక్లెసులా - ఊహుఁ అలాంటి వేమీ దుస్సాధ్యమైనవి కోరలేదే - కోరిందేమిటి? చెప్పుకొంటె తనకు సిగ్గేస్తుంది, ఒక రోజు తనను ఆయన వెంట సినిమాకు తీసుకెళ్ళమని. అంతే! అది తను నోరువిప్పి అర్థించిందల్లా.

దానికింత మొహంచేసుకొని చూశాడు. కన్నీళ్లు తుడవడానికి "అలాగే లే" అన్నాడు. సాయంకాలం పెందలాడే వంటా అదీ పూర్తిచేసుకొని, తీరిగ్గా అద్దం ముందు కూర్చుని ఎంత ముచ్చటగా ముస్తాబైంది తను! ఎంత ఆశపడింది! ఆయన ఆఫీసునుంచి వస్తాడని ఎదురు చూసింది. ఊహుఁ - రాలేదు - ఆరున్నర దాటింది - ఏడైంది. తను ఇంక ఆశముగించుకొని ఉసూరుమంటూ మంచంమీద కుప్పగా కూలి, భరింపరాని అవమానంతో ముఖం యింత చేసుకుని కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది. అంత నిర్లక్ష్యమా! ... భార్య కోరక కోరక యింత అల్పమైనది కోరిందనీ, దాన్ని తీర్చే బాధ్యత తనకున్నదని గ్రహించకర్లేదూ?

ప్రసాద్ సరిగా ఎనిమిది గంటలప్పుడు యింటికొచ్చాడు - కట్టకాగితాలు పుచ్చుకొని.

"అయాం వెరీ సారీ భారతీ" అంటూ దగ్గరికొచ్చాడు ప్రసాద్. నవ్వుతో ఆ విషయం కొట్టిపారెయ్యాలని ఆయన యత్నం. ఆ నవ్వు తనను వెక్కిరిస్తున్నట్టు తోచి మరింత బాధపడింది భారతి.

ప్రసాద్ ఏదో చెప్పుకుపోతున్నాడు. "ఆఫీసులో యివ్వాళ మరీ వర్కు జాస్తయింది ... అందులో యివ్వాళే వొచ్చిపడ్డాడొక యముడు ..."

"చాల్లెండి. చెప్పాలంటే ఎన్ని దొరకవు ..." కోపంగా అనేసి, విసురుగా వెళ్ళిపోయింది భారతి. "మీరు క్లబ్బులకెళ్ళటానికి మాత్రం టైముంటుందేం" అని అడగాలని నోటిదాకా వచ్చింది. మళ్లా ఎంచేతనో అడగలేకపోయింది. ప్రసాద్ ఆమెను వంటింట్లోకి వెంబడించాడు. "నేను చెప్పేది సాంతం వినిపించుకోవుకదా - ఎలా చెప్పు?" అని విసుక్కున్నాడు.

భారతి మొహం ఎర్రబడింది కోపంతో కళ్ళు జేవురించాయి. అవమానంతో ఆమె తల వొంగిపోయింది. కనుకొలకుల్లో నీరు జొటజొటనిండి, చెక్కిళ్లమీదికి బలబల ప్రవహించ సాగింది వెచ్చగా.

"నన్నెందుకిలా అవమాన పరుస్తారు. నేనింత భారంగా వున్నానా మీకు.

(443-వ పేజీ చూడుడు)

(400-వ పేజీ తరువాయి)
చెప్పండి – ఆ విషయం చెప్పండి'' అంటూ ఆమె ఏడవడం మొదలు పెట్టింది. ఆమెను ఓదార్చడం ప్రసాద్ వల్ల కాలేదు. ఏవేవో అనునయ వాక్యాలు పలికాడు, క్షమా పణకూడా చెప్పుకొన్నాడు. ఫలితం శూన్యమైంది. భారతి ఒక్క మెట్టయినా దిగిరాలేదు. రాత్రి భార్యాభర్త లిద్దరికీ భోజనాల్లేవు. తెల్లారిందికాని భారతి కోపం మాత్రం చల్లారలేదు. రాత్రల్లా ఆమె తీవ్రంగా ఆలోచించింది. తన దౌర్భాగ్యాన్ని తిట్టిపోసుకుంది. తన కలాంటి భర్తనిచ్చినందుకు దేవుణ్ణి శాపనార్థాలు పెట్టింది. చివరికి తెల్లవారు ఝామున వొక తీర్మానానికి వచ్చింది.

పెట్టే బేడా సర్దుకొని "నేను పూరి కెళ్తున్నా'' అంది ఎదురుగా నిల్చుని కిటికీ వైపుచూస్తూ. ప్రసాద్ నవ్వుతూ "కోపం యింకా తగ్గలేదన్నమాట'' అన్నాడు. భారతి మాట్లాడలేదు. కొరకొర చూసింది.

"ప్రయాణం ఎక్కడికీ?''

"ఇంకెక్కడికి మా యింటికి'' అని ఘాటుగా సమాధానం చెప్పింది.

"ఇది ఎవరి యిల్లు?'' తీక్షణంగా అడిగాడు ప్రసాద్.

"మీది''

"ఊఁ సరే - అయితే నీ యిష్టం. ఇది నీ యిల్లు అనుకున్నప్పుడే తిరిగిరా'' అన్నాడు కోపంగా. అక్కడ్నుంచి విసురుగా వెళ్ళిపోయాడు.

ఆవేళే భారతి పుట్టింటికి వచ్చేసింది. అమ్మ నాన్న విస్తుపోయారు కూతురు ఆకస్మికంగా రావటంచూసి. కారణం అడిగారు. బ్రతిమలాడారు. తను ససేమిరా చెప్పనంది. స్నేహితురాళ్ళ చేత అడిగించి చూశారు. అది లాభంలేకపోయింది. ఇంకమీదట తను భర్త దగ్గరకు వెళ్లడం అసంభవమని, అన్ని బంధాలు తెంచుకొని వచ్చేసినట్టు కుండ బద్దలుకొట్టి చెప్పింది. తన నిశ్చయాన్ని మార్చడానికి యింక ఎవరితరముకాదని దృఢంగా నొక్కి చెప్పింది. కూతురు ధోరణి అమ్మా నాన్నకు విచిత్రంగా తోచింది. చెప్పి చెప్పి లాభంలేక, కొన్నాళ్లు యింట్లోవుంటే దానికే తెలిసొస్తుందిలే ఆ బాధ అని సరి పెట్టుకున్నారు వాళ్లు.

రెండునెలలు గడిచాయి. ఇంట్లో ఎవరూ ఆ ప్రస్తావన మళ్లీ తీసుకురాలేదు. మూడో నెల మొదలు పెట్టింది.

భారతి ఊహలు పరిపరి విధాలుగా పోతున్నాయి. ఆమె మనస్సులో అనుకున్నదొకటి అయిందొకటి. కొన్నాళ్లు ప్రసాద్ ముఖం చూడకపోతే ఆయనే తన్ను వెదుక్కొంటూ వస్తాడని అభిప్రాయపడింది. దాని కిప్పుడు భిన్నంగా

జరిగేసరికి ఆమెకు పట్టరాని ఆవేదనా, ఆవేశమూ రెండూ కలిగాయి. రోజు రోజుకు కోపం - పట్టుదల అధికం కాజొచ్చాయి. ఇదివరకైతే ఒకవేళ భర్త చెప్పే తియ్యటి మాటలకు లొంగిపోయికూడా వెళ్ళుండేదేమోగాని, - చస్తే యిప్పుడలా చెయ్యటానికి ఒప్పుకోదు. వచ్చిన దారినే భర్త తిరిగి పోవాల్సిందేగాని మరొక విధంగా జరగదు. అంత గట్టిపట్టుదలా, దృఢ నిశ్చయం పెనవేసుకుపోయా యిప్పుడు హృదయంలో. ప్రసాద్ మీద మమతను తగ్గించుకోవాలని, క్రమక్రమంగా అతన్ని మర్చిపోవాలని ప్రయత్నిస్తోంది భారతి. ఎంతగా మనసును ఆయన్నుంచి దూరం చేసుకోవాలనుకున్నా రాత్రులందు ప్రసాద్ తప్పకుండా జ్ఞాపకం వచ్చేవాడు. తనవైపు కొంటెగా చూస్తున్నట్టు, నవ్వుతూ సమీపిస్తున్నట్టు దృశ్యం మనోనేత్రాలను తాకుతూవుండేది. రాత్రిపూట సరిగా నిద్ర పట్టేది కాదు. ఏదో దిగులుగా - అదో విధంగా వుండేది మనసు. భారతి నిద్రలో ఏవేవో పలవరిస్తూ వుండేది. భారతి అవస్థ చూసి అమ్మా నాన్న బాధపడేవారు.

ఒకనాడు భారతి తల్లి "ఇద్దరిద్దరే పసివాళ్ళు, ఏ మాట పట్టింపులు వచ్చాయో ఏమో .... మీరొకసారి అల్లుడిగార్ని చూసిరండి" అని ప్రబోధించింది భర్తకు. భారతి ఆ ప్రక్కనేవుండి, "వద్దునాన్న! నువ్వెళ్ళొద్దు ... ఆయనొచ్చినా నే వెళ్ళను ... అంతగా అవసరమైతే ఎక్కడైనా పడిచస్తానుగాని ... "అని గర్జించింది.

"ఆయ్యో అవేంమాటలు - ఛి ఛీ - బాగానేవుంది. ఊర్కోవేతల్లీ, ఆపన్లుచేసి మమ్మల్నెందుకు క్షోభ పెడతావు. నీకిష్టం లేకపోతే ఎవరూ వెళ్ళర్లే" అని సముదాయించింది. భారతి నాన్నకు మతిపోయినట్టుంది.

◆ ◆ ◆

ఉదయం తొమ్మిది గంటలప్పుడు యింటి ముందు బండి ఒకటి వచ్చి ఆగింది. అంతే దానితో మొదలైంది ఆయింట్లో కలవరం.

"అక్కయ్యోయ్! బావొచ్చాడే" అంటూ తమ్ముడు పరుగెత్తుకొంటూ వెళ్ళాడు భారతిదగ్గరికి. "ఛీ - పోరా" అని కసిరికొట్టింది ఆమె. తమ్ముడు తెల్లబోయాడు. ఆమె మొహంలో కోపం - చిరాకు చూచి, మరేమీ పలక్కుండా మెల్లగా జారుకున్నాడు.

ఆవేళ అల్లుడిగారి రాకతో అత్తగారి మొహం చాటంతైంది. మామగారు మామూలుగానే అల్లుణ్ని పరామర్శించాడు. వంటింట్లో పెద్ద హడావిడి జరుగుతూంది. అల్లుడికి ఎంతో ఘనంగా మర్యాద చెయ్యాలని అత్తగారి ఆకాంక్ష. ఆ పూట కూతురు ధోరణి చూసి ఆమెగుండె దడదడ

కొట్టుకోసాగింది. తనవంశానికి అప్రతిష్ట కలుగుతుందేమోనని భయపడి పోయింది. సావిట్లో వున్న భర్తను కేక వేసింది. –

“ఏమండోయ్. ఎంతపని జరిగిందో చూశారా. అమ్మాయి యిందాక బావిలో పడబోయింది. నేనుండబట్టి సరిపోయింది గాని ... లేకపోతే నా తల్లి యీ పాటికి ...” అంటూ ఆమె కన్నీళ్లొత్తుకుంది.

“ఇప్పుడే మొచ్చిందట .... అల్లుడొచ్చాడుగా” అన్నాడు ఆయన సగం విసుగుతో, సగం కోపంతో.

“అమ్మాయి అతనితో వెళ్లదట”

‘ఆఁ – వెళ్ళక – ఏంచేస్తుందేమిటి – అంతా వేషాల్లే. మహాబాగా వెళ్తారు. నువ్వూర్కో ”

“అయ్యో యింత అమాయకులేమండి మీరు! ఆ పిల్లమనసు విరిగిపోయిందండీ. చివరికి చావుకూడా తెగిస్తుంటే ...”

“పెద్దచిక్కు వచ్చిపడిందే. నన్నేం చెయ్యమంటావు. ఇష్టముంటే వెళ్లమను. లేకపోతే ఆ మాట దాన్నే మొగుడుతో చెప్పమను. అంతే” అంటూ ఆయన వెళ్లిపోయాడు.

“ఖర్మ” అనుకుంటూ నెత్తి బాదుకుందామె

మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాయి. ప్రసాద్ ఎంత ఆశతో యిక్కడికి వచ్చాడో అంత నిరాశ పడ్డందుకు కలర పడ్డాడు. భార్య తనకంటబడకుండా ఏం చేస్తున్నట్టూ? తనొచ్చాడని తెలిసికూడా యింకా ఏమిటా మొండిపట్టు అనుకొన్నాడు మనసులో. చీమ చిటుక్కుమంటే భార్యేమోనని ఆతురతగా చూస్తూ చాలసేపు వొంటరిగా వుండి పోయ్యాడు. బావమర్దిని పిలిచి వాళ్లక్కయ్యను పిలిచి రమ్మని చెప్పాడు. ఆమె రానని సమాధానం చెప్పి పంపింది. ప్రసాదుకు బావమరిదిముందు ఆ జవాబు చాల చిన్నతనమనిపించింది. కొంచెంసేపుండి తనే భారతి వున్న గదిలోకి దారితీశాడు. మెల్లగా తలుపు తోసుకుని అడుగుపెట్టాడు శబ్దం చెయ్యకుండా.

భారతి మంచం మీద బోర్లా పడుకొని తలగడలో తలదూర్చి ఏదో ఆలోచిస్తోంది.

“భారతీ!” మెల్లగా పిల్చాడు ప్రసాద్.

ఆమె త్రుళ్లిపడి లేచి నిల్చుంది. ప్రసాద్ దర్శనం ఆమె నొక చెంపన చెళ్లుమని కొట్టినట్లనిపించి, రోషం ముందు కొచ్చింది.

“ఎందుకొచ్చారు? ... నేను రాను వెళ్లండి” అని అరిచింది. ప్రసాదు నవ్వుతూ ఆమె ముఖంకేసి తేరి పార చూశాడు.

కోపంలో ఎంత అందంగావుంది అనుకు న్నాడు మనస్సులో.

"వెళ్లండి నేను మీకేమీ కాను" అని పెద్దగా అరిచి, ఆ గదిలోంచి వెళ్ల బోయింది భారతి.

ముందుకు చాచాడు. జడ చేతికందింది. బల వంతంగా తనవైపుకు లాక్కుని ఆమెను తన కౌగిట్లోకి తీసుకున్నాడు. చిబుకాన్ని పట్టి ఎత్తి మోములో మోము చేర్చాడు ఆప్యాయంగా.

ప్రసాద్ ఆమెను ఆపడానికి చేతులు ఆమె కాదన ... ంచనూలేదు!

—(౦)—

స్వీకారము

బాలరాజ్యం: అనువాదకులు - శ్రీ యన్. ఆర్. చందూర్. ప్రచురణ కర్తలు: కుబేరాప్రింటర్స్ లిమిటెడ్, 21 సుంకురామచెట్టి వీధి, మద్రాసు, వెల 50 నయాపైసాలు.

ఇది దిక్కూ మొక్కూలేని వివిధ జాతులు, మతాలకు చెందిన బాలలను తనదరిచేర్చి విద్యాబుద్ధులు గరపి, వారిలో సమరసమైక్యతలను, సద్భావమును పూరించి ప్రకాశవంతమగు భవిష్యత్తును రూపొందించిన రోమన్ కాతలిక్ మతగురువు ఎడ్వర్డ్ జోసఫ్ఫ్లానగన్ జీవితచరిత్ర. ఇది ఆంగ్లమున ఫుల్టన్ ఔర్స్లర్, విల్ ఔర్స్లర్లు రచించిన గ్రంథమునకు ఆంధ్రానువాదం.

ఫాదర్ ఫ్లానగన్ దేవుణ్ణి మానవుని ప్రేమించి సేవించాడు. తత్ఫలితంగా ఆయన అమరలోకాన్ని చేరాడు. ఆయన ప్రేమానురాగాలు జాతిమతాలకతీతంగా అనేకమంది బాలలకు జీవితపురోభివృద్ధి కలిగించినవి. సేవాత్యాగాలను ప్రబోధించే బాలరాజ్య నిర్మాత జీవితచరిత్ర పఠనీయమేకాక ఫాదర్ ఫ్లానగన్ జీవితవిధానము అనుసరించతగినది. ఈ చక్కని అనువాదం ప్రతియొక్కరు చదువతగినది.

శ్రీ కనకదుర్గానందలహరి: శ్రీ విద్యాశంకర భగవత్పాద విరచితము. ప్రకాశకులు: సాధన గ్రంథమండలి, తెనాలి. వెల 25 నయాపైసాలు.

భారతభూమిని, ఉపనిషత్ప్రతిపాదితమైయున్న వైదిక మతమును ప్రతిష్ఠించి సముద్ధరింప కాలడి గ్రామమున నవతరించిన శ్రీ ఆదిశంకరులు విజయవాడ యందలి కనకదుర్గాంబికను స్తుతించుచు వ్రాసిన విందలి శ్లోకములు. అతిరమణీయముగానున్నవి. భక్తులు కంఠస్థముచేసి దేవీ యనుగ్రహకటాక్షములకు పాత్రులగుటకనువుగానున్నవి.

—(౦)—